

Esztergomi Lapok.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 6 frt — kr.
Fél évre ———— 3 frt — kr.
Negyed évre ———— 1 frt 50 kr.

→: Egyes szám ára 6 kr. ←:

Szerkesztőség:

Buda-utca 346. szám alatt,

hová a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények küldendők.

— TELEFON 20. SZÁM. —

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Buda-utca 346. szám alatt,

hová az előfizetési pénzek küldendők.

Hirdetések

és nyiltéri közlemények a kiadóhivatalban vétetnek fel.

A városok új szervezete.

Esztergom, 1897. ápr. 21.

A belügyi közigazgatási reformok sorozatában a városok rendezéséről Fascho-Moys miniszteri tanácsos dolgozott ki egy törvényjavaslat-tervezetet, melyet most véleményadás végett kiosztottak a kiválóbb szakférfiak között. Ezek birálatának beérkezése után szaktanácskozmány fog összeilni a belügyminiszteriumban és ennek eredménye gyanánt végleg meg fogják állapítani a vármegyéről, a községekről stb. szóló törvényjavaslatokkal egyetemben, még az ősz folyamán, a képviselőházhoz benyújtandó, a „A városi rendtartásról“ szóló törvényjavaslatot. A mint ennek a javaslatnak, már németből fordított elnevezése (Stadt-Verordnung) is mutatja, ausztriai és németországi példák után indul a reform, a hol kétségkívül legkifejlődöttebb városi élet van. De hogy magyar és pedig ősmagyar motívumok is vannak a javaslatban, annak egyik kétségtelen jele, hogy a régi tárnoki városok rendszabályait kiásták a lomtárakból és a városi tanács berendezését, „a külső és belső tanács“-ot ebből a Mária Terézia korában rendszabályozott tárnoki városi szervezetből

vették. — A javaslat tervezete ime a következő:

Az eddigi törvényhatósági és rendezett tanácsos biró városokat ez a javaslat egy kalap alá fogja és külsőleg egyformán szervezi. Ezután tehát nem lesz kétféle városi szervezet, hanem csak egy. Nem lesz városi „törvényhatóság“, hanem csak „városi képviselőtestület“. Ez a „képviseletestület“ elnevezés pedig csak azért történt, hogy az eddigi törvényhatósági és rendezett tanácsos városokkal egy törvényjavaslatban lehessen elbánni, mert különben a törvényhatósági joggal felruházott város ezután is független, önálló marad, míg ellenben a rendezett tanácsos városok képviselőtestülete ezután sem gyakorol törvényhatóságot, hanem a vármegyei törvényhatóságnak lesz alávetve, ámbár ezek a rendezett tanácsos városok is sokkal szélesebb önrendelkezési joggal lesznek felruházva, mint eddig. Így tehát csak külső megjelenésükben lesznek egyformák a városok, tényleg azonban ezután is lesznek törvényhatósági és rendezett tanácsos városok.

E szervezés szerint egészen más természetű van a törvényhatósági városnak, mely tehát maga képez quasi egy vármegyét és egészen más természetű a rendezett

tanácsos város, melyet eddig a vármegye egy járásának tekintettek, élén a főszolgabíró helyett a polgármesterrel, ki azonban ugy alá volt vetve az alispánnak, mint a főszolgabíró. Ennél azonban sokkal praktikusabbnak és helyesebbnek látszik az az elv, mely különben az egész javaslat alapfelfogása, hogy minél nagyobb szabadsággal, intézkedési joggal ruházzák fel a városokat. Kétségbe jó megoldásnak látszik, hogy a városok egy osztálya, csoportja továbbra is a vármegye gyámködsége alatt maradjon. De meg mit szólnak hozzá a szab. kir. városok, ha büszke „törvényhatóság“ címük szerény „képviseletestülettől“ devalválódik, ebben a czimkorságos világban és csak azért, hogy együtt, egy czimen lehessen említeni őket az eddigi rendezett tanácsos városokkal. — A szaktanácskozmányon tehát ezt a kérdést fogják mindenekelőtt megvitatni, hogy t. i. a törvényhatósági város szervezése választassék el a rendezett tanácsos városostól és a kettő külön törvényben szabályoztassék.

Az előttünk fekvő javaslat, tekintet nélkül arra, hogy az illető város önálló törvényhatóság avagy a vármegye alá tartozik, a lakosság számát veszi alapul a képviselőtestület és a tanács szervezésénél. A kép-

Az „ESZTERGOMI LAPOK“ tárczája.

A válasz után.*)

Szentpály Aladárt még a legutolsó bálisaison alatt a legfélelmesebb kalandhősök sorában emlegették. Amióta azonban az újságok hasábjait közölték Endefyék válópöréről, Szentpály kerül minden társaságot. — Ugy beszélnek, hogy egész nap Endefy körül van s ha a válást a törvényszék kimondja, mindjárt odaadja Endefy neve helyett a magáét. Most is ott van a szép asszonynál.

— Látja, asszonyom, az ön érdeke azt parancsolja, hogy ennek a bizonytalanságnak mielőbb véget vessen. Az olyan aprólékosságok azután, mint amilyen csak az iménti volt s amely kegyednek egy percze fájdalmat is okozott, nem fordulnak többé elő. Hiszen látja asszonyom, hogy a válópörben tegnap döntött a bíróság s férjének mindjárt az volt az első teendője, hogy eljegyzését Salamon Blankával hírül adja a világnak. Ime itt van, olvassa el asszonyom s gondolkozzék csak egy keveset, vajjon ez a gyors eljegyzés nincs e valamilyen összefüggésben azzal az óriási felháborodással, amit férje akkor produkált, midőn megtalálta azt a bizonyos levelet. Nem-e talál a levél és a gyors elhatározás, a válasz és Salamon Blanka között egy bizonyos foku összefüggést? Én legalább

azt gyanitom, hogy már akkor, midőn kegyed még Endefyné volt, ez a név már Salamon Blankának is oda volt ígérve. Csak a kedvező alkalomra várt, s az a levél nagyon kapóra jött s bár alig akadt valamire való bizonyíték, a bíróság mégis kimondta a válást. Mit gondol most asszonyom, a világ kinek fogja pártját? kinek ad igazat? Semmi körülmények között sem önének. A világ csak azt tudja, hogy válasra ön szolgáltatott okot, ön férje mellett szeretőt tartott. A világ még a mai eljegyzési hír mögött sem látja meg a válás igazi okát. A világ csak önt s önben a hűtlen asszonyt látja. En nagyon szívesen meggyőzném a világot az ellenkezőjéről, s ha kegyed is úgy akarja, meg is győzőm. Legyen az enyém örökre.

A szép asszony, a ki a mai naptól már nem viselheti Endefy nevét, az egész monolog alatt nem vette le szemét Szentpályról. Minden szavára vigyázott, minden arcvonását leste, amikor pedig Szentpály a monolog befejezéséül a keze után nyúlt, hogy azt az ajakához emelje, a szép asszony kaczerán felelt:

— Meg ne érintse azt a kezét, barátom. Lehet, hogy később megbánná. Bátor elhatározását azonban nagyrabecsülöm s éppen ez okból nem szeretném, ha ön másnak nyújtaná a kezét, mint akinek akarná. Mert én nem vagyok az, akinek ön engem tart s köszönöm, hogy jobbnak tart, mint amilyen vagyok. Én az vagyok, aminek a férjem a válókeresetben körülírt s ha a világ elítél, hát azt nem teszi igazságtalanul. Tudja meg tehát, hogy igenis megcsaltam Endefy-t. Az a bizonyos levél, ami a válópör alapját képezte, elég, épen

elég bizonyíték volt hűtlenségem mellett. Azon pedig semmi különösét sem találok, hogy Endefy Salamon Blankával eljegyezte magát. Éppenséggel semmit. Salamon Blanka csinos, csábító özvegy s így egy cseppet sem csodálkozom rajta, hogy Endefy a gyors eljegyzéssel csak rövidebbre szabta azt az időt, amikor az ingerlően csábító özvegyet egészen magához szoríthatja. Lássá kedves barátom, én így fogom fel a dolgot, s miután önnön magamat is lelepleztem, azt hiszem, már is megbánta az iménti gyors elhatározását.

Szentpály megint a szép asszony keze után nyúlt. Merően nézte azokat a fekete szemgolyókat, amik a vallomás alatt szinte féltelenesen csillogtak. A válaszzal hamar készen volt.

— Én szeretem, imádom asszonyom s így őszintesége csak jól esett. Hogy Endefy megcsalta, nem önben keresem a bűnöst, hanem Endefyben, mint akinek az oldala mellett bizonyára nem lehetett boldog. Azután meg legyünk őszinték és ismerjük el, hogy Endefy sohasem volt ember, Endefy csak parthie volt. . . . Az ilyen embert megcsalni azután nem bűn, az ilyen embert megcsalni szinte jól esik. Én így fogom fel a dolgot asszonyom, s most szóljon, enyém-e örökre.

A szép asszony, a ki eddig kényelmesen ringatta magát a lágyan párnázott nagy hintaszék ülésében, most felemelkedett. Hátravetette bolyhos szép fejét, s a legnagyobb határozottság hangján szólott Szentpályhoz.

— Igazán szép öntől, hogy mentséget keres tettem elkövetéséhez. Őszintén köszönöm.

) Mutatvány Hegyi Jenő. Tíz Asszony cz., saját alatt lévő kötetéből.

viselő testület tagjainak számát a lehető minimumra redukálták a javaslatban és pedig 20,000 lakosig 24 és pedig 12 szabadon választott és 12 virilis tag képezi a képviselőtestületet. Most már a huszezer lakoson felül minden 3000 lakos után újabb 2—2 taggal, egy virilissel és egy választottal szaporodik a képviselő testület. A választásra vonatkozólag érdekes a javaslatban kontemplált ujtás, hogy a viriliseket is választják a legtöbb adót fizetők sorából és pedig nem csupán a kimutatott virilisek, hanem a többi adófizetők is részt vesznek a virilisek választásában. Ennélfogva kétszer annyi virilist kandidálnak, mint amennyit kell választani.

Már most ez a megalkotott városi képviselő testület választja a tanácsot és pedig titkos szavazás útján. Itt a szavazásra nézve megint azt az ujtást hozzák be, hogy csak a választási elnök által hitelesített szavazólapon lehet szavazni, nehogy valaki két szavazólapot is beadhasson.

Lássuk már most a tanács szervezetét. Ez egy egyes társaság lesz és pedig áll az életfogytiglan megválasztott tisztviselőkből és a képviselőtestületi közgyűlés által 6 évre választott tanácsbeliekből.

A képviselőtestület teljesen elválasztatik a tisztviselői kartól, mely a képviselőtestületnek, illetőleg a városi közigazgatásnak tisztán ügyvivő, végrehajtó közege marad. A közgyűlésen a tisztviselők nem bírnak többé ülési és szavazati joggal. A képviselőtestület és a városi tanács közötti összekötő kapcsolatot a képviselőtestület által 6 évre választott és tisztán reprezentans polgármester és a 6 évre választott tanácsbeliek képezik. Így tehát a városi tanács szervezete hasonlítani fog a mostani közigazgatási bizottsághoz, mely tisztviselőkből és külön e célra választott törvényhatósági bizottsági tagokból áll. A városi tisztviselői kar ugyanaz marad

Ön tehát mindannak daczára, hogy ismeri multamat, magához akar emelni, s örökre magáénak akar tudni egy olyan asszonyt, aki urát megcsalta s ura ezért vált el tőle. Mondja csak kedves barátom, nem tartja valószínűnek, hogy javíthatatlan vagyok s együttléltünk második évében épen úgy járna velem, mint Endefy? Avagy olyan nagynak tartja a különbséget maga és Endefy között, hogy az ön oldala mellett igazán boldog tudnék lenni? Hát lássa barátom, ezt én nem hiszem el, vagy ha már el is hinném, lehet, hogy őt is megcsalnám. Igen megcsalnám, mert hiába, önök férfiak mindenben lefoglalták magoknak a kezdeményezés jogát, még a megcsalásban is. A leány, az asszony: rabszolgájuk csupán, s mi csak a rabszolgák örökös jogával élünk, amidőn önöket megcsaljuk, még ha nem is találunk benne valami különös élvezetet. Én megcsaltam Endefyt de biztos vagyok benne, hogy ő is megcsalt engem. Ő azonban okosabban csinálta. Nos barátom még mindig aspirál reám?

Szentpály a válasz helyett odadobta magát a szép asszony lábai elé, mind a két kezét az ajkához emelte, Mikor azután ott látta maga előtt a lábainál azt a hatalmas férfit, akit még az utolsó báli saison alatt a legfélelmesebb kalandhősök sorában emlegettek, a szép asszony fekaezagott.

— Keljen fel barátom és mondjon le rólam. Hiszen ön épen úgy kezdi, mint Endefy . . .

Mikor Szentpály lefelé haladt a lépcsőn, a szép asszony még mindig kaczagott.

körülbelül, mint a mostani, csak hogy életfogytig választják azokat. A polgármesterre nézve van nagy ujtás a tervezetben.

Ugyanis a 30 ezer lakossal bíró városok két polgármestert választanak és pedig egy reprezentans polgármestert, mely a várost mindenütt és mindenben képviseli, és egy ügyvivő polgármestert, mely a reprezentáció kivételével ugyanazt a hivatalos hatáskört tölti be, mint a mostani polgármester. A reprezentans polgármesteri állás nincs kvalifikációhoz kötve. A reprezentans polgármestert a városi képviselőtestület tagjaiból választja a közgyűlés és pedig 6 évre. A választást Ő Felsége erősíti meg. Az ügyvivő polgármesteri állás hivatali kvalifikációhoz van kötve. Az ügyvivő polgármestert szintén a közgyűlés választja és pedig életfogytiglan. De a választás nem szorul királyi megerősítésre. A közgyűlés aztán életfogytiglan választ tisztviselő tanácsnokokat és 6 évre közgyűlési tagokból ugyanannyi tanácsnokot. Ugy hogy a tanács felerészben tisztviselőkből és felerészben képviselőtestületi tagokból áll. Ez utóbbiakra nézve hivatali kvalifikáció nincs.

Ezek a külső tanácsstagok részt vesznek a városi tanácsülésen, ott szavaznak, de a végrehajtásban részt nem vesznek, mert az tisztán a minősítéshez kötött tisztviselői karra van bízva. Ugyanilyen szervezete lesz minden városnak, azzal a különbséggel, hogy az ügyvivő tisztviselő tanácsnokok arányában választott kültanácsbeliek száma alapján több vagy kevesebb tagokból fog állani a tanács, melynek hatásköre tetemesen kibővítettik olyan ügyekkel, amelyekben most a közgyűlés dönt. Viszont a városi közgyűlés is nagyobb szabadsággal és intézkedési joggal lesz felruházva, amennyiben számos közgyűlési határozat ezután nem szorul miniszteri jóváhagyásra.

A 30,000 lakosnál kevesebbel bíró város csak egy polgármestert és pedig reprezentans polgármestert választ, kinek helyettesek gyanánt az első tisztviselő tanácsnok, mint ügyvivő polgármester viszi a város közigazgatását.

De a legnagyobb ujtást képezi a városi számvevőségek államosítása. Ugyanis a városi számvevőségek helyébe, mint a m. kir. pénzügyminisztérium számvevőségének mindmeganyi kirendeltsége, állami számvevőség lép. Ezek tartják számon az adókat, a város minden jövedelmeit. Ezek a számvevőségek egyenesen a pénzügyminiszternek vannak alárendelve, aki áthelyezi, fegyelmi alá stb. vonja azokat. Így tehát a központi kormány a városok vagyonának ellenőrzését közvetlenül, saját közegeivel gyakorolja. A vagyoni visszaélések tehát a városoknál ki lesznek zárva. Már ebből az egy szempontból is a legmelegebben kell üdvözölnünk a reformot.

Használjunk szecskezott almot.

Mindössze néhány éve annak, hogy a gabonaárak felenyire is leszálltak, s már is nem egy gazdaság üzeme olyan változást szenvedett, hogy a szalmának nem bővében, de határozottan szükében van. Minden belterjes gazdaság törekszik a buzánál jövedelmezőbb anyagokat természeteni, törekszik főleg az állattenyésztésre nagyobb súlyt fektetni, s így egyrészt apad az alomnak való szalma, másrészt szaporodnak az állatok s így több alomra lévén szükség, gondot okoz ezen többletnek a beszerzése. Mielőtt azonban vásárolt szalmához vagy egyéb alomanyaghoz nyúlnánk, kisértjük meg az alomszalma előzetes felszeckázását, mert ezáltal igen sok szalmát takarítunk meg, s a szecskezott alommal még sok egyéb figyelemre méltó előnyt is érünk el. Mielőtt ez állítást indokolnám, felemlitem, hogy a praktikus angol gazda már igen régen szecskezott almot használ, s így okvetlenül az eljárásnak haszonnal kell járni.

A kivétel kétféleképpen történhetik; a szalmát vagy mindjárt a kazalból vágjuk a kazalvágó kés segítségével körülbelül 20 cm. hosszúságra, s ennek a könnyű munkának még az a haszna is megvan, hogy a kazal vágya lévén, nem kuszálta össze, folyton tisztán tartható és nem ázik be, vagy pedig, hogy a szalmát magában az istállóban, illetve a takarmánykamrában szecskezéssel vágjuk az említett hosszúságra.

Ha cselédeink annyira el volnának foglalva, hogy ezen munkatöbbletet tényleg nem végezhetnék, egy félig penzióban levő cselédre vagy napszámosra kellene bízni, a ki egymaga minden megerősítés nélkül naponta 80—100 drb. szarvasmarha részére elegendő szalmát felszeckázhat; e czímen tehát a napi kiadás legfeljebb 50 krra rúgna.

Ha azonban ezen csekély kiadást szembe állítjuk azzal a nagy, legalább is ötszörös előnnyel, melyet a szecskezott alom nyújt, be fogjuk látni, hogy az alig jöhet számításba. A rövid almot először is sokkalta gyorsabban és egyenletesebben lehet az állatok alá teregetni; a szalmának ez alakban több nyílása lévén, több nedveséget is vesz magába, miután egyenletesebben lehet elhinteni, jóval kevesebb szükség belőle s a kitrágyázás alkalmával is a tisztán maradt szalmát könnyebb elválasztani a ganéjtól, mint a hosszú szalmát. A hosszú szalmánál ugyanis vagy a ganéj is bent marad az istállóban vagy a jó, a még használható szalma is kivándorol a trágyadombra. A rövid szalma továbbá sokkalta gyorsabban és jobban korhad a hosszúnál s ez áll különösen a birkaistállóra vonatkozólag, a mi nem jelentéktelen előny a trágya minősége tekintetéből. Az ilyen trágyát gyorsabban lehet felrakni, a munkásoknak kevesebb a vesződéjük, s így e munkával a gyöngébb egyének is megbirkózhatnak. Minden praktikus gazda tudja, hogy milyen kínos munka a hosszú szalmás trágya rakodása, mely az embereket erejükön túli erőfeszítésre készíti; villanyelek törnek ketté, s mert felette nehéz a rakodás, egy szekér se rakodik meg teljesen, az igás állat úgyszólván csak sétál, míg a béres majd agyondolgozza magát. A lerakás és teregetésnél ismétlődik ugyanaz a mulatság; a béres nem tudja lehuzkodni a hosszú szalmás trágyát, mely útközben a rázástól összeüledett, a teregető asszonyok meg ide-oda czibálják

az összegubanczolt szalmacsomókat, a nélkül, hogy tisztességesen teregetni képesek volnának, s mire a nap lealkonyodik, az eredmény kevés és rossz munka.

Jön azután az eke, hogy a nagy fáradsággal eltergett trágyát alátakarja. A hosszú szalma azonban a kerekek közé esavarodik, majd meg az ekevas előtt torlódik meg, daczára a trágyát behuzó nap-szamosok fáradozásának, kiknek munkája szintén egyenetlen és tökéletlen; az eke folyvást fel van tartóztatva, s minden igyekezet daczára nagyon sok trágya marad takaratlanul.

Az eke után jön a gonosz indulatú fogas, mely az oly nagy fáradsággal alátakart trágyát ismét előhuzkódja legalább fele részben, hogy a vetőgépnél is legyen egy kis mulatsága.

A vetés tetőzi be azután az egész dolgot. A gépnél minden rendben van, a megfelo nagyságu kerekek pontosan beállítva, a vetőmag ugyancsak pontosan kimérve, nehogy haszontalanul pazaroltassék a mag.

A vetőgép megindul, azonban minden öt perczen hangzik az állj vezényszó, mert általános az eldugulás. Az ösztökét kezelő és hátul futkosva veritékben fürdő vetőmunkás minden fáradsága hiábavaló és haszontalan az átkos hosszú szalmás trágyával szemben. A sulyokat leszedte a gépről, mire általános megkönnyebbülés következik, sőt a munka gyorsabban is halad, mert a könnyű saruk átugranak a kiálló trágyán, csak hogy természetesen a mag nem jut a földbe. Az ilyen apróságokat azonban ki venné tekintetbe, a földolog hogy elkészülünk. A henger azután szépen elismítja az egészszet csak a kikelés alkalmával sül ki, hogy menyire foltos a vetés.

Ennek a gordiusi csomónak nincs más megoldása, ezeket a veszteségeket és kelemetlenségeket másként nem kerülhetjük el, mintha a hosszú szalmás trágya felett kimondjuk a halalos ítéletet, vagyis az istállóban szecsakázott almot hajnálunk. Egy évi kísérlet és kitarítás s az alom szecsakázást többé abba hagyni nem fogjuk.

A megye és a város.

Jákob és Ézsau.

„A hang Jákobé, de a kéz Ézsaué. Semmi kétség, én ráismerek!” Igy ír dr. Földváry abban a cikkében, melyben a lapunk 27. számában megjelent II. Örszem cikkére reflektál. Azután pedig ránk olvassa a főügyész úr, hogy nekünk minden jó, amit a város jelenlegi feje tesz és azért amit mulaszt, másokra igyekszünk háritani a felelősséget és az ódiomot és fedezük azokat, akik kárörvendve húzódnak meg a bünbakok mögött. Továbbá nem látjuk az általános elégtelenséget és komolyan verjük a mellünkét állítván, hogy mi vagyunk a közvélemény.

A főügyész ur nyilván azt hiszi, hogy bizonyos tekintetben az újságok egyformák, hogy példának okáért a lap irányítása az Esztergomi Lapoknál éppen ugy történik mint az Esztergom és Vidékénél.

Pedig nem így történik. Nekünk megvan a mi nézeteink és befolyásoltatni nem engedjük magunkat. Igy például a mi nézetünk az, hogy a városházát folytonosan támadni, nemcsak hogy igazságtalan és unalmas dolog, de határozottan káros is. Ezért igyekszünk a városházát indokolatlan támadások ellen megvédeni, és mivel e támadások éle mindig a város jelenlegi feje ellen irányul, leginkább ő mellette foglalnak állást *ilyenkor*. De nem mindig. Csak akkor, amikor szükségét látjuk, illetve amikor in-

dokolatlanul megtámadják a szorgalmas polgármestert, aki, amint látszik, nagyon is utjában áll többeknek. De ez igen jól van így. Mert hogy ő utjokban álljon többeknek, az is a város érdeke ám! Legalább mi azt hisszük. És amit hiszünk, azt hirdetjük is.

De mindenképp igazságosaknak igyekszünk lenni ugy a város jelenlegi feje, mint ellenségei iránt és ezért se nem fedezünk senkit és semmit, se nem állítunk bünbakot. — Az igaz, hogy általános elégtelenséget nem látunk és bár közvéleménynek tartjuk magunkat, nem verjük a mellünkét. Egyszerűen azt tesszük, a mit megtenni kötelességünknek tartunk.

Mi nem tartjuk a közönséget Izsáknak, aki kétekedve ugyan, de mégis elhitte, hogy nem Jákob, hanem Ézsau áll előtte és nem érezte meg a lencse illatát. A közönség bizony leghamarább megérzi a lencse illatát, erről meggyőződhetnek azok, a kik a rosszul főzött lencsétől elrontották a gyomrukot.

Városi közgyűlés.

Esztergom szab. kir. város képviselő testülete ma délután 3 órakor közgyűlést tart. A gyűlésnek semmi olyan érdemleges tárgya nincs, amelyért érdemes lett volna a képviselőket összehívni. A tárgysorozat ez: 1. Esztergom vármegye alispánjának értesítvénye, hogy a szentgyörgyemezei erdő birtokosság legtöbb adót fizetői jogát ifjú Hegedüs József által gyakorolja. 2. Tanácsi javaslat a „Tágen gyermekek“ alapítványra vonatkozó alapító levél tárgyában. 3. Ugyanaz a kisedővő alap alapító levele tárgyában. 4. Tanács előterjesztése az 1867 évi pénztári évben termelt fa leltározása eredményéről. 5. Grantner Károly rendőrbiztos kérvénye, lakbérének 100 frtban megállapítása iránt. 6. Tanács jelentése az anyakönyvi hivatal részére bérelt helyiség tárgyában. 7. Számord Ignác Szt. Anna templomi javadalmas lelkész kérvénye a községi pótadó fizetéstől felmentése iránt. 8. Főügyész jelentés Kertész Siller Ferencnek a kölcsön alapnál főmálló 250 frt tőke 357 frt 29 kr kamat tartozása behajthatlansága tárgyában és az arra vonatkozó tanácsi javaslat. 9. Ugyanaz Vodicska Ferenc terhére vezetett 5 frt 50 kr behajthatlan kamat törlése tárgyában.

Építészeti bizottság ülése.

Az építészeti bizottság tegnap délután Niedermann József rendőrkapitány elnökle alatt ülést tartott, melyen a Tiefenthal városi mérnök által elkészített Fehérlő épület átalakítási terveit hagyták jóvá esekély változtatással. Azonkívül a bizottság több építési engedélyt adott. Ülés után a bizottság több helyen ejtette meg a helyszini szemlét.

HIREK.

— **A hercegprimás Balatonfüreden.** Vaszary Kolos bíboros érsek hercegprimás tegnapelőtt reggel titkára, dr. Kohl Médárd kíséretében elutazott a fővárosból Balatonfüredre. A nagyheti és husvéti funkciók után teljes pihenést ajánlottak neki orvosai. Ezért Balatonfüreden senki sem fogadhat. A jövő hónap közepén rövid ideig ismét Budapesten lesz s innen Pozsonyba utazik a Mária Terézia-szobor leleplezésére.

— **Diszes estély** folyt le a hétfői éjjelen a „Magyar Király“ emeleti helyiségeiben. Az esztergomi jeunnes doré, élén az uri legényemberek vezetőjével, Kollár Károly, gazd. tanácsossal zártkörű husvéti táncmulatságot rendezett, amely amilyen kedélyes lefolyású volt, olyan jól sikerült. A táncmulatságon, mely hajnalig eltartott, résztvettek: Frey Ferenczné és Berta, Geiger Ferenczné, Mayer Berta, Nagy Pál, Erzsé, Etel. és Margit, Szenttamási Béláné, Irén és Sári, Tillmann Manda, Vojnovics Emilné.

— **Uj járásbíró.** A mint halljuk, az eltávozott Skoday Aurél helyébe az igazságügy-miniszter Környey Imrét, a muzslai járás érdekes aljárásbíróját helyezi át Esztergomba s egyuttal járásbíróvá nevezi ki.

— **A képezdei vizsgálat vége.** Az országszerte nagy port felvert ügy, mely a Pesti Hirlap szenzációs cikkével kezdődött és a hercegprimás által elrendelt feyelmi vizsgálatlalt folytatódott, immár véget ért. Amint ugyanis értesülünk, Vaszary Kolos hercegprimás dr. Komlóssy Ferenc kanonokot az egyházmegyei főtanfelügyelői állástól fölmentette és helyébe dr. Walter Gyula kanonokot nevezte ki. Dr. Kovács Kálmán képezdei igazgatót szintén felmentette állásától és plébánossá nevezte ki s a képezde ideiglenes igazgatóásával Guzsvenics Vilmos képezdei tanárt bizta meg. — A tanév végén a tanári karban több személyi változás várható.

— **A Honti Lapok Perényi Margitról.** A Honti Lapok Perényi Margit ipolysághi vendégszereplése alkalmával a következőket írja: „A legszebb kaszinói est lesz e szezonban a ma esti. Művészi színvonalra helyezi Perényi Margit énekművésznő és Rozsnyai Kálmán szavalóművész vendégszereplése. — Perényi Margit művésznői appreciálásához elég annak említése, hogy Szabados Béla kezdte kiképzését és most a híres Lucca Paula jeles tanítványa, ki tudvalevőleg csak valódi telantumokat fogad el tanítványul. Temperamentuma, rendkívüli zenei képzettsége, briliáns torka s szép alakja diadalmas sikereket szereztek neki eddigi hangversenyein, melyeket Pesten és nagyobb vidéki metropolisokban adott. Hálásak is lehetünk aranyos Kovács Sebestyén Endréné drnéknak, hogy fellépését megnyernie sikerült...“

— **Hét katona egy családból.** Ritka családapa dicsekedhetik olyan családdal, mint aminő Juhász Antal táthi lakósnak van. Hét fiugyerekekkel áldotta meg az Isten a szegény földmivest, aki nagy küzködéssel tudta csak felnevelni ez apróságokat. De meg is van bennük az öröme, mert mind a hét fia bevált katonának. A legörgebb fia már nagyapai örömöknek néz elébe, a legkisebb, hetedik fiát pedig az idén sorozták be a közös hadsereghez. — Ha Franciaországban élne az öreg Juhász Antal, tán még ki-tüntetésben is részesülne.

— **Mozognak a szocialisták.** Ugy látszik, hogy az esztergomi szocialisták nem elégeték meg azt a kudarcot, melyet alapszabályaiknak elutasításával szenvedtek. A minap avval a kérelemmel fordultak a polgármesterhez, hogy engedje meg, miszerint e hó 25-én Szabó Mihály szélutezai kocsmájában népgyűlést tarthassanak. A gyűlésből azonban semmi nem lesz, mert a polgármester elutasította őket kérelmükkel.

— **A D. G. H. T. állomása.** Andrassy János alispán elnökle alatt tegnap délelőtt a polgármesteri hivatalban ülés volt, melyen a cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társulatnak megengedték, hogy a régi hajóhid fejénél létesítsen állomást, a partot a kikötő céljaira felhasználja s a Duna medrét mélyítse. A régi kikötőhid eltűnik s helyét egy esinos vas korlátokkal ellátott hid foglalja el.

— **Szerencsétlenség a kőbányában.** A pilismaróthi Sáros-főle kőbányában tegnapelőtt délután Zimmermann János fehérmegyei illetőségű 33 éves munkás sulyosan megsérült. Mikor egy szikla alját feszegette, fölülről egy jókora kötömb zuhant rá s mindkét lábát összetörte. A sulyosan megsérült munkást a Vörös kereszt kórházban ápolják.

— **Nagy lóvásár Érsekújvárott.** A nyitrai megyei gazdasági egyesület által a f. évi május hó 2-án d. u. és 3-án (vasárnap és hétfőn) rendezendő XV-ik érsekújvári lóvásárra (Budapesttől 2 órányira) annyi külföldi kereskedő jelentkezett, hogy a rendőrség szükségesnek tartja a lótenyésztő gazda figyelmét ezen körülményre különösen föl hívni. A kereskedők tömeges jelentkezése mutatja a nagy keresletet s alapos kilátást nyújt a tenyésztőknek arra, hogy lovaikat Érsekújvárott jól eladhatják. Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitányi hivatalnál rendelkezhetők. A vásár megnyitása előtt máj. 2-án déli 12 órakor Monostori Károly a budapesti állatorvosi akadémia tanára az érsekújvári városháza nagytermében a lótenyésztés helyes irányáról s a czélszerű értékesítési módokról tart előadást.

— **Fenyegetések az ablak alatt.** E hó 20-ának éjjelén éjfél felé nagy rémületbe ejtette Teplán Annát és leányát Bartal János itteni napszamos. Odaállt az alvó Teplánné ablaka alá s orditozni kezdett, mire Teplánné az ablakhoz szaladt, ahol Bartal egy nagy konyhakéssel hadonázva fogadta s olyan sértő szavakkal illette, aminőket nem lehet nyomtatásban visszaadni. Az asszony, kinek férje ez éjjel át távol volt, annyira megrémült a döhöngő embertől, hogy elájult. Bartal miután kidühöngte magát, tovább ballagott, de Teplánné, ki az ijedségtől megbetegedett, életveszélyes fenyegetés és becsületsértés miatt feljelentette őt.

— **A jégtörők eltüntetése.** A régi hajóhidvámház mellett létesített gőzhajóállomásnak nagy akadályára szolgál az a két hatalmas fából készült jégtörő, mely a híd mellett mint egy óriás lábai mered ki a Duna hullámaiból. Annak idején nagy szükség volt a jégtörőkre, melyek tél idején a hajóhid állványait megvédték a Duna jégtömbjei ellen, de most csak utjában állanak a hajóknak, melyeknek a jégtörők miatt kerülőket kell tenniük, ha a hajóállomáshoz akarnak jutni. A polgármester emiatt felhívta a csavargózós társulatot, hogy a jégtörőket minél hamarább szedesse ki. A jégtörők kiszedése tehát, ami valószínűleg nehezebb munka lesz mint a felállításuk volt, nemsokára meg fog történni Esztergom megint szegényebb lesz egy érdekes régiséggel.

— **A keresk. és iparkamara közzétételei.** A komáromi kir. törvényszék elnöke pályázatot hirdet a szolgazemélyzet 1897. évi nyári és téli egyenruhák szállítására. Az ajánlatok f. évi május hó 1-éig nyújthatók be. A Rilo-kolostor (Bulgáriában) gazdasági intézősége erdőkivágásra hirdet pályázatot. Az erdőség 2544 hektar és 230,000 köbméter faanyagot szolgáltat. A munkálat hét évre adatik ki. Bővebb felvilágosítást nyújt a kamara irodája. Győr, 1897. ápril 17. A kerületi keresk. és iparkamara.

— **Urak figyelmébe.** Aki azt a nem mindennapi kellemetlenséget ki akarja kerülni, hogy fehérneműje a mosás alkalmával egyáltalában ki ne cserélődjön, az csak forduljon a „Hunnia“ könyvnyomdához. Ugyanis ott megkapja mindenki a saját monogramját egy kis diszes dobozkában csekély 35 kr-ért. Hozzá való jelző tinta kis adag 5 kr, egész üvegsével 50 kr. A monogramok oly tiszták és szépek, hogy himzéshez is bátran használhatók.

x **A begyűjtáshoz** való alkalmas papiros reggel 8 — d. u. 3 óráig zsákonként 10 kr-ért kapható a „Hunnia“ könyvnyomdában.

A „Hunnia“ könyvnyomdában már megérkeztek a szebbnél szebb levélpapirosok és rajzeszközök, a melyeket ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos: GERENDAY JÓZSEF

460. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott fötisztség részéről ezennel közölré tétetik, miszerint az Esztergomvármegye **Pilis-Maróth** község határában fekvő mintegy 355²⁴¹/₁₂₀₀ holdat tevő jelenleg ideiglenesen házilag kezelt **majorsági földbirtok 1897. évi október hó 1-től 1909. évi szeptember hó 30-ig terjedő 12 évre folyó évi május hó 25-én d. e. 10 órakor Pilis-Maróthon**, az ottani uradalmi ispánság hivatalos helyiségében zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen **bérbe adatni** fog.

A birtokon lévő élő- és holt felszerelési leltári tárgyak a takarmányművek és szalma — becsérték szerint — bérbevevő által készpénz fizetés mellett lesznek megváltandók.

A szóbeli árverésen részt venni óhajtok bánatpénz fejében kötelesek 355 frtot készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az ivenkiut 50 kros bélyeggel ellátott, jogérvényesen aláírt, a fent kített bánatpénzzel felszerelt s a zárt borítékra vezetett „ajánlat a p.-maróthi birtok bérbevételére“ kitéttel ellátott zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb az árverés megkezdése előtt 1/2 órával a pilis-maróthi ispánságnál annál is inkább beadandók, mert a szóbeli árverés megkezdése előtt be nem adott, a fent kített bánatpénzzel el nem látott vagy a feltételekben kitüntetett kellékekkel nem bíró ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

Az árverési és a bérleti feltételek alulírott fötisztségnél és a pilis-maróthi urad. ispánságnál — a hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők.

Kelt Vág-Sellyén, 1897. ápril 14.

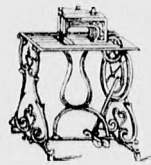
Sellyei kerületi
m. kir. közalapítványi
FÖTISZTSÉG.

SCHERHAUFFER BÉLA

ESZTERGOMBAN,

Buda-utca 352. szám alatt.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség tudomására hozni, hogy

lakatos munkákat, varrógépeket
és mindennemű más gépek javítását,

ugyszinte

levért szivattyus kutak felállítását

vizvezeték berendezését vagy javítását

kezeség mellett pontosan teljesíték, valamint

gőzcséplőgépeket és tüzszekrényeket,

különösen gőzkazánokat és uj csöveket

is legjobban és jutányosan készítek.

A nyári időszak alatt csépléseket a legnagyobb szorgalommal és pontossággal elvégzek.

CERENDAY A. és FIA
AKAD. SZOBRÁSZ
ELSŐ ORSZ. SZABADALMAZOTT
SIREMLÉKMŰ CYÁROSOK
BUDAPESTEN.
Főraktár és iroda: Mária Valeria utca 2^{sz}
GYÁRI TELEP és MŰTEREM
Kerepesi út 90 sz.

Fennáll 1848